

**SPRAWOZDANIE ZA 2017 R. Z REALIZACJI UCHWAŁY
Nr XXXIV/556/15 RADY MIASTA KRAKOWA z dnia 16 grudnia 2015 r.
w sprawie przyjęcia MIEJSKIEGO PROGRAMU OCHRONY ZDROWIA
PSYCHICZNEGO NA LATA 2016-2018**

Kraków, sierpień 2018 r.

Spis treści:

I.	Wprowadzenie	str. 3
II.	Stacjonarna opieka zdrowotna – lecnictwo zamknięte	str. 4
III.	Zakłady opieki długoterminowej	str. 4
IV.	Ambulatoryjna specjalistyczna opieka zdrowotna	str. 5
V.	Działalność organizacji pozarządowych	str. 6
VI.	Działalność Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krakowie w zakresie wsparcia osób z zaburzeniami psychicznymi	str. 7
VII.	Realizacja działań podejmowanych przez poradnie psychologiczno - pedagogiczne w Mieście Krakowie	str.10
VIII.	Realizacja programów polityki zdrowotnej dotyczących profilaktyki w obszarach zdrowia psychicznego	str.13
IX.	Podsumowanie realizacji Miejskiego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego w roku 2017	str.16

I. Wprowadzenie

Ochronę zdrowia psychicznego zapewniają organy administracji rządowej i samorządowej oraz instytucje do tego powołane. W działaniach z zakresu ochrony zdrowia psychicznego mogą uczestniczyć stowarzyszenia i inne organizacje społeczne, fundacje, samorządy zawodowe, kościoły i inne związki wyznaniowe oraz grupy samopomocy pacjentów i ich rodzin, a także inne osoby fizyczne i prawne.

Ochrona zdrowia psychicznego w myśl ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (tj.: Dz. U. z 2017 r. poz. 882 z późn. zm.) obejmuje realizację zadań dotyczących w szczególności:

- 1) promocji zdrowia psychicznego i zapobiegania zaburzeniom psychicznym;
- 2) zapewnienia osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym;
- 3) kształtowania wobec osób z zaburzeniami psychicznymi właściwych postaw społecznych, a zwłaszcza zrozumienia, tolerancji, życzliwości, a także przeciwdziałania ich dyskryminacji.

Działania zapobiegawcze w zakresie ochrony zdrowia psychicznego powinny być podejmowane przede wszystkim wobec dzieci, młodzieży, osób starszych oraz wobec osób znajdujących się w sytuacjach stwarzających zagrożenie dla ich zdrowia psychicznego.

W dniu 15 grudnia 2015 r. Rada Miasta Krakowa podjęła Uchwałę Nr XXXIV/566/15 w sprawie przyjęcia *Miejskiego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2016-2018*. Uchwała ta stanowi kontynuację realizacji celów operacyjnych zawartych w *Miejskim Programie Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2013-2015* oraz w *Miejskim Programie Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2010-2012*. Z uwagi na uwarunkowania epidemiologiczne, poziom rozwoju zasobów opieki psychiatrycznej i pomocy społecznej oraz integralności problemów zdrowotnych i społecznych podejmowane były działania w celu wypracowania programu lokalnego ochrony zdrowia psychicznego w oparciu o obowiązujący uprzednio model regionalny, jakim był *Małopolski Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2011-2015* oraz w oparciu o *Narodowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2011-2015*.

Przy opracowywaniu Programu na lata 2016-2018 wykorzystano dane pochodzące z Małopolskiego Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia w Krakowie, Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Krakowie oraz Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krakowie.

Do priorytetów *Miejskiego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2016-2018* należą przede wszystkim promocja zdrowia psychicznego i zapobieganie zaburzeniom psychicznym; zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym; wczesna profilaktyka, wykrywanie i wczesne leczenie zaburzeń psychicznych swoistych dla okresu dzieciństwa i dorastania oraz wczesnych form innych zaburzeń psychicznych i zachowania oraz koordynacja zadań związanych z realizacją polityki zdrowotnej Gminy Miejskiej Kraków w zakresie zdrowia psychicznego.

W dniu 16 grudnia 2015 roku podjęta została Uchwała Nr XXXIV/556/15 Rady Miasta Krakowa, na podstawie której realizowany jest Miejski Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2016-2018, stanowiący załącznik do ww. Uchwały.

II. Stacjonarna opieka zdrowotna – lecznictwo zamknięte.

Na terenie Miasta Krakowa Szpital Kliniczny im. dr. Józefa Babińskiego Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Krakowie (dawna nazwa: Szpital Specjalistyczny im. dr J. Babińskiego SPZOZ w Krakowie), zapewnia kompleksowe świadczenia w zakresie leczenia psychiatrycznego, odwykowego i neurologicznego. Szpital ten dysponuje 790 łóżkami (wg stanu na 31 grudnia 2017 r.). Pozostałe publiczne zakłady opieki stacjonarnej w Krakowie posiadające oddziały psychiatryczne to (wg stanu na 31 grudnia 2017 r.):

- 1) Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. L. Rydygiera, os. Złota Jesień 1 (37 łózek);
- 2) Wojewódzki Specjalistyczny Szpital Dziecięcy im. św. Ludwika, ul. Strzelecka 2 (2 oddziały kliniczne tj. Oddział Psychiatryczny Dzienny dysponujący 25 miejscami i Oddział Psychiatryczny całodobowy dysponujący 20 łózkami);
- 3) Szpital Uniwersytecki w Krakowie, ul. Kopernika 36 (2 oddziały kliniczne tj.: Oddział Psychiatryczny Dorosłych dysponujący 76 łózkami, Oddział Psychiatryczny Dzieci dysponujący 20 łózkami),
- 4) 5 Wojskowy Szpital Kliniczny z Polikliniką SPZOZ, ul. Wrocławska 1-3 (85 łózek, w tym na oddziale psychiatrycznym ogólnym 50 łózek, a na oddziale dziennym 35 łózek).

Ponadto pomoc psychiatryczną zapewniały również psychiatryczne niepubliczne zakłady opieki stacjonarnej: Stowarzyszenie MONAR Ośrodek Leczenia, Terapii i Rehabilitacji Uzależnień, ul. Suchy Jar 4 (62 łóżka - wg stanu na 31 grudnia 2017 r.) oraz Ośrodek Leczenia, Terapii i Rehabilitacji Osób Uzależnionych z Nawrotami Choroby, ul. Nadbrzezie 25 (25 łózek - wg stanu na 31 grudnia 2017 r.).

Liczba osób hospitalizowanych w 2017 roku na terenie Krakowa z powodu zaburzeń psychicznych oraz zaburzeń zachowania wyniosła łącznie 7 965, co stanowi o 201 osób więcej, niż w roku 2016, kiedy liczba osób hospitalizowanych wynosiła 7 764.

III. Zakłady opieki długoterminowej.

Gmina Miejska Kraków pełni rolę podmiotu tworzącego wobec trzech podmiotów leczniczych, w tym Zakładu Opiekuńczo-Leczniczego w Krakowie przy ul. Wielickiej 267, który w ramach statutowej działalności udziela świadczeń zdrowotnych w zakresie: świadczeń pielęgnacyjnych i opiekuńczych w ramach opieki długoterminowej; opieki paliatywnej; opieki psychiatrycznej i leczenia uzależnień. Zakład udziela świadczeń zdrowotnych w pionie leczenia i pielęgniarstwa. W strukturze organizacyjnej Zakładu funkcjonują m. in.: oddział ogólny, oddział psychiatryczny, oddział stacjonarny medycyny paliatywnej, które w 2017 r. dysponowały łącznie 512 łózkami (wg stanu na koniec IV kwartału 2017 r.), w tym 87 łózek w Oddziale Psychiatrycznym. Ponadto funkcjonuje hospicjum domowe, dział farmacji szpitalnej, poradnia medycyny paliatywnej oraz poradnia żywieniowa.

Oddział Psychiatryczny wykonuje całodobowe świadczenie zdrowotne obejmujące leczenie, pielęgnację i rehabilitację osób niewymagających już hospitalizacji, u których zakończono proces diagnozowania, leczenia operacyjnego, które jednak ze względu na stan swojego zdrowia i stopień niepełnosprawności oraz brak możliwości funkcjonowania w środowisku domowym wymagają stałego nadzoru fachowego personelu. Ponadto, zapewnia pomoc psychologiczną i logopedyczną, prowadzenie terapii zajęciowej oraz pomoc w rozwiązywaniu problemów społecznych.

Liczba leczonych w Zakładzie w 2017 r. wynosiła łącznie 1059 osób, w tym 105 osób w Oddziale Psychiatrycznym, a średni okres pobytu pacjenta w Zakładzie liczonego w dniach wynosił 185 dni, przy czym w Oddziale Psychiatrycznym – 301 dni (dane wg stanu na koniec IV kwartału 2017 r.).

IV. Ambulatoryjna specjalistyczna opieka zdrowotna.

Liczbę osób leczonych z powodu zaburzeń psychicznych w 2017 r. w ramach ambulatoryjnej specjalistycznej opieki zdrowotnej na terenie miasta Krakowa przedstawia poniżej zamieszczona tabela.

Lp.	Rozpoznanie wg Międzynarodowej Statystycznej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych ICD-10	Rodzaj zaburzeń	Liczba pacjentów leczonych
1.	F00-F09	Zaburzenia psychiczne organiczne, włącznie z zespołami objawowymi.	10 553
2.	F10-F19	Zaburzenia psychiczne i zachowania spowodowane używaniem środków (substancji) psychoaktywnych	7 538
3.	F20-F29	Schizofrenia, zaburzenia typu schizofrenii (schizotypowe) i urojeniowe	8 812
4.	F30-F39	Zaburzenia nastroju (afektywne)	13 321
5.	F40-F48	Zaburzenia nerwicowe, związane ze stresem i pod postacią somatyczną	23 139
6.	F50-F59	Zespoły behawioralne związane z zaburzeniami fizjologicznymi i czynnikami fizycznymi	1 650
7.	F60-F69	Zaburzenia osobowości i zachowania dorosłych	3 890
8.	F70-F79	Upośledzenie umysłowe	1 851
9.	F80-F89	Zaburzenia rozwoju psychicznego (psychologicznego)	3 422
10.	F90-F98	Zaburzenia zachowania i emocji rozpoczynające się zwykle w dzieciństwie i w wieku młodzieńczym.	4 709
11.	F99	Zaburzenia psychiczne, inaczej nieokreślone	1 047
12.	Ogółem:		78 872

Z danych przywołanych w powyższej tabeli wynika, że w roku 2017 łączna liczba leczonych we wszystkich rodzajach zaburzeń psychicznych, wskazanych jako rozpoznania wg Międzynarodowej Statystycznej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych ICD-10, wynosiła 78 872 pacjentów.

Największą grupę pacjentów leczonych w 2017 r. stanowiły, podobnie jak w latach ubiegłych, osoby z zaburzeniami nerwicowymi związanymi ze stresem i pod postacią somatyczną (F40-F48), tj. 23 139 osób. Kolejną dużą grupę pacjentów leczonych w roku 2017 stanowiły osoby z zaburzeniami nastroju (afektywne F30-F39), tj. 13 321 pacjentów oraz osoby z zaburzeniami psychicznymi organicznymi, włącznie z zespołami objawowymi (F00-F09), tj. 10 553 pacjentów.

V. Działalność organizacji pozarządowych.

Podmiotami niepublicznymi realizującymi w roku 2017 zadanie polegające na prowadzeniu ośrodków wsparcia dla osób zaburzeniami psychicznymi (środowiskowych domów samopomocy) na zlecenie Gminy Miejskiej Kraków były: Krakowska Fundacja „Hamlet”, Małopolska Fundacja Pomocy Ludziom Dotkniętym Chorobą Alzheimera, Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju Psychiatrii i Opieki Środowiskowej, Chrześcijańskie Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych, ich Rodzin i Przyjaciół „Ognisko”, Stowarzyszenie Pomocy Socjalnej „Gaudium et Spes”, Stowarzyszenie Pomocy Osobom Niepełnosprawnym „Przystanek Betlejem”, Krajowe Towarzystwo Autyzmu – Oddział Kraków, Caritas Archidiecezji Krakowskiej, Fundacja Wspierania Rozwoju Społecznego „Leonardo” oraz Stowarzyszenie Rodziców i Przyjaciół Dzieci z Zespołem Downa „Tęcza”.

Na zlecenie Gminy Miejskiej Kraków do prowadzenia przez podmioty niepubliczne zostało przekazane pięć z dziesięciu funkcjonujących w roku 2017 mieszkań chronionych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, tj. przez Stowarzyszenie Pomocy Socjalnej „Gaudium et Spes”, Stowarzyszenie Rodzin „Zdrowie Psychiczne” oraz Fundację Pomocy Chorym Psychicznym im. Tomasza Deca.

W 2017 r. Gmina Miejska Kraków dofinansowywała także prowadzenie warsztatów terapii zajęciowej przez następujące organizacje pozarządowe: Fundację Artes, Katolickie Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych i Ich Przyjaciół „KLIKA”, Stowarzyszenie Integracji oraz Aktywizacji Zawodowej i Społecznej Osób Niepełnosprawnych „EMAUS”, Fundację im. Brata Alberta, Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Kraków Nowa Huta, Duszpasterskie Stowarzyszenie Osób z Upośledzeniem Umysłowym, Chrześcijańskie Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych, Ich Rodzin i Przyjaciół „Ognisko”, Stowarzyszenie „Dobrej Nadziei”, Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Psychiatrii i Opieki Środowiskowej, Stowarzyszenie Pomocy Socjalnej „Gaudium et Spes”.

Na rzecz osób chorych psychicznie w Gminie Miejskiej Kraków, podobnie jak w latach poprzednich, ogłoszono otwarty konkurs ofert na realizację w 2017 r. przez organizacje pozarządowe zadań publicznych w następujących obszarach, tj.: „Realizacja inicjatyw, służących rozwojowi form wsparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi”, „Bezpłatne przejazdy komunikacją miejską w celach rehabilitacyjnych dla pacjentów oddziałów psychiatrycznych”. W ramach zadania „Realizacja inicjatyw, służących rozwojowi form wsparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi” Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Psychiatrii i Opieki Środowiskowej został stworzony Klub Samopomocowy dla grupy 20 osób z zaburzeniami psychicznymi z terenu Gminy Miejskiej Kraków. Inicjatywa ta służyła rozwojowi form wsparcia dla społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Zadanie „Bezpłatne przejazdy komunikacją miejską w celach rehabilitacyjnych dla pacjentów oddziałów psychiatrycznych” zostało zrealizowane przez 3 podmioty. Fundacja Pomocy Chorym Psychicznym im. Tomasza Deca ze środków Gminy Miejskiej Kraków zrealizowała projekt dla pacjentów Szpitala Specjalistycznego im. dr. J. Babińskiego SP ZOZ w Krakowie (obecna nazwa: Szpital Kliniczny im. dr. J. Babińskiego SPZOZ w Krakowie). Z 8 oddziałów ww. Szpitala 195 osób chorujących psychicznie wzięło udział w okresie od 22 sierpnia do 7 listopada 2017 r. w 16 dofinansowywanych ze środków Gminy Miejskiej Kraków wyjazdach. Celem wyjazdów był m. in. udział w wystawach stałych i czasowych w muzeach Miasta Krakowa, a także zajęcia w ogrodzie zoologicznym, wycieczka do Opactwa Benedyktynów w Tyńcu oraz wyjścia do kina. Natomiast 5 Wojskowy Szpital Kliniczny z Polikliniką Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Krakowie zabezpieczył ze środków Gminy Miejskiej Kraków dofinansowanie przejazdów komunikacją miejską pacjentom Klinicznego Oddziału Psychiatrycznego i Oddziału Psychiatrycznego Dziennego, tj. dla 713 osób chorujących psychicznie w okresie od 1 lipca do 30 listopada 2017 r., na organizację 37 wycieczek i zajęć rehabilitacyjnych.

Trzeci z podmiotów w ramach rehabilitacji pacjentów psychiatrycznych hospitalizowanych w Szpitalu Uniwersyteckim w Krakowie w Oddziałach: Psychiatrii Dorosłych, Dziennego Leczenia Psychoz, Diennej Rehabilitacji Psychiatrycznej, Dziennego Psychogeriatrycznego, Dziennego Leczenia Zaburzeń Emocji i Nastroju, Psychiatrii Dzieci i Młodzieży zabezpieczył ze środków Gminy Miejskiej Kraków finansowanie przejazdów komunikacją miejską do ośrodków kultury oraz organizacji wycieczek na terenie Krakowa w grupach do 20 osób. W okresie od 30 listopada do 14 grudnia 2017 r. zorganizowano 5 wyjazdów dla 84 pacjentów ww. Szpitala.

VI. Działalność Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krakowie w zakresie wsparcia osób z zaburzeniami psychicznymi.

Wsparcie osób z zaburzeniami psychicznymi w 2017 r. w ramach działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krakowie odbywało się poprzez realizację poniżej opisanych zadań:

1. Środowiskowe domy samopomocy

Środowiskowe domy samopomocy udzielają wsparcia osobom chorującym psychicznie, niepełnosprawnym intelektualnie, osobom z autyzmem oraz z chorobą Alzheimera.

W 2017 r. w Gminie Miejskiej Kraków funkcjonowało 13 środowiskowych domów samopomocy: jeden działający w formie jednostki budżetowej oraz 12 prowadzonych przez podmioty niepubliczne na zlecenie Gminy Miejskiej Kraków. Wśród środowiskowych domów samopomocy, 5 dysponowało 180 miejscami dla osób z niepełnosprawnością intelektualną, 3 dysponowało 131 miejscami dla osób przewlekłe chorujących psychicznie, a 2 dysponowały miejscami dla 45 osób z innymi rodzajami zaburzeń psychicznych. Ponadto 3 domy obejmujące wsparciem osoby z różnego rodzaju zaburzeniami dysponowały 103 miejscami. Łącznie środowiskowe domy samopomocy dysponowały 459 miejscami. Z pomocy środowiskowych domów samopomocy w roku 2017 skorzystały 522 osoby.

Podmiotami realizującymi zadanie polegające na prowadzeniu niepublicznych ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi na zlecenie Gminy Miejskiej Kraków były: Krakowska Fundacja „Hamlet”, Małopolska Fundacja Pomocy Ludziom Dotkniętym Chorobą Alzheimera, Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju Psychiatrii i Opieki Środowiskowej, Chrześcijańskie Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych, ich Rodzin i Przyjaciół „Ognisko”, Stowarzyszenie Pomocy Socjalnej „Gaudium et Spes”, Stowarzyszenie Pomocy Osobom Niepełnosprawnym „Przystanek Betlejem”, Krajowe Towarzystwo Autyzmu – Oddział Kraków, Caritas Archidiecezji Krakowskiej, Fundacja Wspierania Rozwoju Społecznego „Leonardo” oraz Stowarzyszenie Rodziców i Przyjaciół Dzieci z Zespołem Downa „Tęcza”.

W 2017 r. uruchomiony został pierwszy w Krakowie Klub Samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Placówka prowadzona jest na zlecenie Gminy Miejskiej Kraków przez Krakowską Fundację Hamlet i jest przeznaczona dla 20 osób. Klub działa w oparciu o aktywność własną uczestników, wspieranych przez pracowników Klubu. W Klubie można skorzystać z warsztatów kulinarnych, tanecznych, plastycznych, kulturalnych. Świadczone jest także poradnictwo psychologiczne. W roku 2017 z pomocy Klubu skorzystało 18 osób.

2. Mieszkania chronione dla osób z zaburzeniami psychicznymi

Mieszkania chronione dla osób z zaburzeniami psychicznymi mają na celu udzielanie osobom w nich zamieszkującym wsparcia w zakresie poprawy kontaktów społecznych, przywrócenie możliwości pełnienia satysfakcjonujących ról społecznych, zapewnienie bezpiecznego, całodobowego zakwaterowania.

W Krakowie w roku 2017 r. funkcjonowało 10 mieszkań chronionych tego typu, z czego 5 mieszkań funkcjonowało w strukturze jednostek budżetowych i było prowadzonych przez Domy Pomocy Społecznej. Łączna liczba miejsc w mieszkaniach chronionych tego typu wyniosła w 2017 roku – 52. W roku 2017 ze wsparcia w mieszkaniach chronionych skorzystały 53 osoby.

Pięć z dziesięciu funkcjonujących w roku 2017 mieszkań chronionych dla osób z zaburzeniami psychicznymi prowadzonych było na zlecenie Gminy Miejskiej Kraków przez podmioty niepubliczne: Stowarzyszenie Pomocy Socjalnej „Gaudium et Spes”, Stowarzyszenie Rodzin „Zdrowie Psychiczne” oraz Fundację Pomocy Chorym Psychiczenie im. Tomasza Deca.

3. Warsztaty terapii zajęciowej

Warsztat terapii zajęciowej zapewnia osobom niepełnosprawnym niezdolnym do podjęcia pracy możliwość rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie pozyskania lub przywrócenia umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia. Realizacja przez warsztat powyższych celów odbywa się poprzez codzienne zajęcia, przy zastosowaniu technik terapii zajęciowej realizowanych w ramach pracowni m.in. gospodarstwa domowego, stolarskich, krawieckich, edukacyjnych, plastycznych, komputerowych, gospodarczo-ogrodniczych.

Na terenie Gminy Miejskiej Kraków działało w 2017 r. 15 warsztatów terapii zajęciowej: 3 funkcjonowały w strukturach jednostek budżetowych oraz 12 prowadzonych było przez podmioty niepubliczne na zlecenie Gminy Miejskiej Kraków. Łącznie warsztaty terapii zajęciowej posiadały 563 miejsca przeznaczone dla osób ze schorzeniami narządu ruchu, schorzeniami psychicznymi oraz umysłowymi, w tym 515 miejsc dla osób z upośledzeniem umysłowym oraz chorujących psychicznie. W roku 2017 w zajęciach uczestniczyły 632 osoby niepełnosprawne.

W 2017 r. Gmina Miejska Kraków dofinansowywała prowadzenie warsztatów terapii zajęciowej przez następujące organizacje pozarządowe: Fundacje Artes, Katolickie Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych i Ich Przyjaciół „KLIKA”, Stowarzyszenie Integracji oraz Aktywizacji Zawodowej i Społecznej Osób Niepełnosprawnych „EMAUS”, Fundacje im. Brata Alberta, Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Kraków Nowa Huta, Duszpasterskie Stowarzyszenie Osób z Upośledzeniem Umysłowym, Chrześcijańskie Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych, Ich Rodzin i Przyjaciół „Ognisko”, Stowarzyszenie „Dobrej Nadziei”, Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Psychiatrii i Opieki Środowiskowej, Stowarzyszenie Pomocy Socjalnej „Gaudium et Spes”.

4. Domy pomocy społecznej

W okresie od stycznia do listopada 2017 r. krakowski system domów pomocy społecznej dla osób z zaburzeniami psychicznymi tworzyło 7 domów pomocy społecznej, z których 2 prowadzone były przez podmioty niepubliczne, na zlecenie Gminy Miejskiej Kraków. Od 1 grudnia 2017 r. Dom Pomocy Społecznej, przeznaczony dla 45 osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie na os. Hutniczym 5 został włączony w strukturę jednostki budżetowej – Dom Pomocy Społecznej os. Szkolne 28. Dotychczas placówka prowadzona była przez Stowarzyszenie Pomocy Socjalnej Gaudium et Spes. Umowa na realizację zadania zawarta ze Stowarzyszeniem wygaśa z dniem 30 listopada 2017 r.

W 2017 roku 124 osoby zostały przyjęte do domów pomocy społecznej dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Łącznie z tej formy pomocy skorzystały 1 072 osoby.

Wykaz domów pomocy społecznej dla osób z zaburzeniami psychicznymi w 2017 r. wraz z liczbą miejsc*

Lp.	Nazwa i adres jednostki	Typ Domu	Liczba miejsc w 2017 r.
1.	DPS ul. Łanowa 43	dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie oraz dla dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie	165
			165
2.	DPS ul. Krakowska 55	dla osób przewlekłe psychicznie chorych	260
3.	DPS ul. Łanowa 41		378
4.	DPS os. Szkolne 28**		50
			688
5.	DPS ul. Babińskiego 25**	dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie	87
6.	DPS os. Hutnicze 5***		45
			132
7.	DPS ul. Ułanów 25****	dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie	25
			25
Łączna liczba miejsc			1010

* wg danych na 31 grudnia 2017

** wyłącznie dla kobiet

*** 45 miejsc dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie w budynku na os. Hutniczym 5, wchodzącym w strukturę DPS os. Szkolne 28

**** jednostka prowadzona na zlecenie Gminy Miejskiej Kraków

Organizacjami pozarządowymi realizującymi zadanie polegające na prowadzeniu domów pomocy społecznej dla osób z zaburzeniami psychicznymi w 2017 roku były: Fundacja dla Dzieci, Młodzieży i Dorosłych Niepełnosprawnych Intelektualnie „Dom z Marzeń” oraz Stowarzyszenie Pomocy Socjalnej „Gaudium et Spes” (do 30 listopada 2017 r.).

5. Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi obejmują czynności polegające na pielęgnacji oraz uczeniu i rozwijaniu umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia jako wspieranie procesu leczenia. W 2017 r. wykonano 131 636,5 godzin specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Pomocą objęto łącznie 457 osób, co stanowiło o 6 osób więcej niż w roku 2016 (451 osób) oraz o 23 osoby więcej niż w roku 2015 (434 osoby). Usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi świadczone były w 2017 r. na zlecenie GMK przez Fundację na Rzecz Chorych na SM im. Bł. Anieli Salawy.

6. Poradnictwo specjalistyczne dla rodzin, w szczególności obejmujące poradnictwo prawne, psychologiczne i rodzinne - realizacja Programu Aktywności Lokalnej „Znaczenie Rodziny”

Program Aktywności Lokalnej „Znaczenie Rodziny” jest programem skierowanym do osób z zaburzeniami psychicznymi i wspólnie z nimi zamieszkujących oraz spokrewnionych osób zamieszkujących oddzielnie spełniających kryteria zagrożenia wykluczeniem społecznym. Głównym celem Programu jest podniesienie aktywności społecznej i wzrost integracji społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi, ich rodzin i opiekunów. W 2017 roku program był realizowany w dwóch lokalizacjach na terenie Krakowa, tj. przy ul. Ugorek 1 oraz przy ul. Chmielowskiego 6A. Wsparciem zostało objętych łącznie 99 osób.

W ramach PAL w 2017 roku realizowane były następujące formy wsparcia:

- 1) psychoterapia grupowa;
- 2) grupa wsparcia dla rodzin osób chorujących psychicznie;
- 3) grupa wsparcia dla osób z problemami w obszarze zdrowia psychicznego.

Uczestnicy PAL wzięli udział w treningach kompetencji społecznych realizowanych w formie warsztatów o różnorodnej tematyce, między innymi:

- 1) trening asertywności, trening metapoznawczy, warsztaty relaksacyjne, terapia ruchem, trening autoprezentacji;
- 2) warsztaty rękodzielnicze, warsztaty plastyczne – decoupage, kurs malarstwa, rysunku i rzeźby w glinie;
- 3) warsztaty kulinarne, warsztaty spędzania wolnego czasu, warsztaty dbania o higienę osobistą i otoczenia, kurs wizażu, warsztaty funkcjonowania w grupie;
- 4) wyjścia grupowe do instytucji kultury (np. do kina, teatru, muzeum, galerii sztuki);
- 5) nauka języka angielskiego.

W miarę potrzeb uczestnicy korzystali ze spotkań indywidualnych z psychoterapeutami - wolontariuszami oraz ze wsparcia animatorów lokalnych. Animatorzy lokalni współpracowali z osobami i instytucjami działającymi w środowisku lokalnym na rzecz ochrony zdrowia psychicznego.

VII. Realizacja działań podejmowanych przez poradnie psychologiczno - pedagogiczne w Mieście Krakowie.

W ramach porozumienia o współpracy pomiędzy Gminą Miejską Kraków, a Uniwersytetem Jagiellońskim Collegium Medicum, Wydział Edukacji UMK od trzech lat realizuje projekt pn. *„Nie jesteś sam - wsparcie nauczyciela w pracy z uczniami z problemami emocjonalnymi zaburzeniami psychicznymi”*. W pierwotnym zamiarze miał to być jednorazowy projekt, jednak zainteresowanie nauczycieli było tak duże (rekrutacje kończyły się po kilkudziesięciu minutach), że przedsięwzięcie jest kontynuowane. Projekt dedykowany jest nauczycielom, pedagogom oraz psychologom pracującym w samorządowych szkołach i placówkach, na co dzień spotykających się z problematyką zaburzeń emocjonalnych osób w wieku rozwojowym. Jest to kompleksowa oferta mająca na celu wsparcie nauczycieli w wyżej opisanych sytuacjach. Założeniem programu jest nie tylko umożliwienie uczestnikom szkolenia poszerzania wiedzy, ale też doskonalenie umiejętności praktycznych związanych z opieką pedagogiczną, profilaktyką i interwencją kryzysową. Szkolenia prowadzone były głównie przez pracowników Kliniki Psychiatrii Dzieci i Młodzieży Collegium Medicum Uniwersytetu Jagiellońskiego i Szpitala Uniwersyteckiego na co dzień pracujących z młodzieżą z problemami psychicznymi i zagrożoną uzależnieniem. Każde zajęcia składały się z 1,5-godzinnej części wykładowej oraz 1,5-godzinnego warsztatu. W trakcie warsztatów ćwiczone były umiejętności praktyczne w zakresie diagnozy problemów i możliwych interwencji oraz analizy przypadków klinicznych. Nauczyciele uczestniczyli w jednej z dwóch ścieżek charakterystycznych dla okresów: dziecięcego - w której uczestniczy 45 nauczycieli i adolescencyjnego - w której uczestniczy 45 nauczycieli. Zdarzało się, że nauczyciele, którzy ukończyli roczny – certyfikowany - kurs dotyczący pierwszej ścieżki, ubiegają się o możliwość kontynuacji w programie drugiej. Każdego roku projekt rozpoczyna się wykładem inauguracyjnym, a kończy wręczeniem certyfikatów przez Zastępcę Prezydenta ds. Edukacji i Sportu i przedstawiciela Kliniki Psychiatrii Dzieci i Młodzieży Collegium Medicum Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Wśród zadań statutowych samorządowych krakowskich poradni psychologiczno - pedagogicznych realizowanych w roku 2017 znajdowały się także te związane z promocją zdrowia psychicznego i zapobieganiem zachowaniom dysfunkcyjnym (ujęte w planach pracy). Jedną z form pracy była psychoedukacja rodziców - indywidualna i grupowa w postaci „Szkoły dla rodziców”, „Szkoły dla rodziców dzieci z ADHD”. Prowadzone były także warsztaty, prelekcje, wykłady i konsultacje dla rodziców i nauczycieli ukierunkowane na przekazywanie wiedzy i umiejętności wychowawczych; np. „Naucz dziecko mówić nie”, „Profilaktyka uzależnień od komputera i Internetu”, „Wiek dorastania”, „Trudne zachowania dzieci w szkole/przedszkolu”.

Dla uczniów przeznaczone były między innymi: warsztaty promujące zdrowy tryb życia, kształtujące umiejętności zgodnego współżycia w grupach społecznych: „Jak radzić sobie ze złością?”, „Agresja - lęk, czy odwaga?”, „Kalejdoskop z emocjami”, „Porozumienie bez konfliktów”. Na terenie szkół organizowane były warsztaty psychoedukacyjne, treningi komunikacji, treningi radzenia sobie ze stresem. Jeśli zachodzi taka potrzeba, pracownicy Poradni podejmowali się mediacji. Prowadzona była także terapia indywidualna, grupowa, socjoterapia i terapia rodzin.

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nr 3 co kwartał wydawała biuletyn „Trójka”, w którym ukazywały się artykuły autorstwa pracowników Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej nr 3, dotyczące zdrowia psychicznego, promujące zdrowy tryb życia, przekazujące wiedzę na temat zapobiegania nieaprobowanym zachowaniom. Kontynuowane były sprawdzone formy pracy dotyczące uzależnień; warsztaty i treningi dotyczące zapobiegania uzależnienia od Internetu wśród dzieci i młodzieży, promowanie spędzania wolnego czasu w sposób aktywny: sport, rozwijanie zainteresowań i uzdolnień. Zwrócono szczególną uwagę na zagrożenia związane z internetem, a dotyczące przemocy w cyberprzestrzeni, nękania w Internecie oraz na sposoby przeciwdziałania tym zjawiskom. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nr 3 w szerokim zakresie realizowała zadania dotyczące przeciwdziałania używania przez młodzież środków psychoaktywnych („dopalacze”). Pracownicy Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej nr 3 współpracowali z zespołem interdyscyplinarnym do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Krakowie, Filia nr 5. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nr 3 uczestniczyła w programach dotyczących zapobieganiu przemocy w szkole, rodzinie i środowisku lokalnym.

Do szerzenia wiedzy na temat zdrowia psychicznego wśród nauczycieli i rodziców Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nr 3 posługiwała się pakietami „One są wśród nas”, „Dziecko z zaburzeniami tikowymi”, „Dziecko z depresją”, „Dziecko z zaburzeniami psychotycznymi”, „Dziecko z zaburzeniami lękowymi”. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nr 3 szeroko upowszechniała wiedzę na temat zdrowia psychicznego. Wpływała na kształtowanie zachowań i stylów życia korzystnych dla zdrowia psychicznego, rozwijania umiejętności radzenia sobie w sytuacjach zagrażających zdrowiu psychicznemu. Uczniowie, u których zdiagnozowano zaburzenia zachowania i emocji oraz zachowania dysfunkcyjne byli objęci szczególną opieką pracowników Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej nr 3. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nr 3 nawiązywała współpracę z rodzicami tych uczniów, edukowała ich i wspierała w oddziaływaniach wychowawczych. Rodzice, otrzymywali w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej nr 3 informacje o możliwości diagnozy i leczenia, o dostępności różnych form psychiatrycznej opieki zdrowotnej i wsparcia innych instytucji współpracujących na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi.

Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna nr 4 w ramach wsparcia dzieci, rodziców i nauczycieli w kwestii ochrony zdrowia psychicznego prowadziła w roku 2017 szereg różnych form pomocy między innymi: terapię indywidualną, terapię grupową, terapię rodzin, interwencję kryzysową zajęcia psychoedukacyjne: warsztaty i treningi dotyczące profilaktyki uzależnień, radzenia sobie ze stresem, grupę rozwoju osobistego dla gimnazjalistów, grupę socjoterapeutyczną dla dzieci z klas IV-VI, grupę dla dzieci z problemami adaptacyjnymi dla klas I-III SP, zajęcia dla rodziców: „Szkoła dla Rodziców”, „Szkoła dla Rodziców dzieci nadpobudliwych zajęcia warsztatowe”, „Bez Klapsa”. Pracownicy Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej nr 4 prowadzili również mediacje rodzinne oraz konsultacje dla nauczycieli: grupa wsparcia dla nauczycieli przedszkoli pracujących z dziećmi nadpobudliwymi, grupa wsparcia dla pedagogów, grupa wsparcia dla logopedów, prowadzenie szkoleniowych Rad Pedagogicznych na tematy zaproponowane przez dyrektorów. Zajęcia te miały charakter profilaktyki przed wystąpieniem problemów psychicznych.

Specjalistyczna Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna „Krakowski Ośrodek Terapii” od września 2016 roku prowadziła projekt pn. TAMA – Krakowskie Centrum Budowania Bezpieczeństwa i Przeciwdziałania Przemocy Szkolnej. Projekt pn. „Tamujemy przemoc” – stanowił kontynuację działań mających na celu konsekwentne budowanie bezpieczeństwa w szkołach, zapobieganie różnorodnym formom przemocy szkolnej, a także objęcie wsparciem ofiar tego zjawiska. W projekcie realizowane były wielorakie oddziaływania skierowane na wszystkich przedstawicieli wspólnoty szkolnej m. in. warsztaty dla uczniów, grupy robocze dla nauczycieli, cykl szkoleniowy dla rodziców, wsparcie indywidualne dla ofiar przemocy, grupę korekcyjno-edukacyjną dla sprawców przemocy, konsultacje dla nauczycieli, superwizje, a także szkolenie dla tzw. liderów bezpieczeństwa w szkole. Specjalistyczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna „KOT” podejmowała działania informacyjne związane z działalnością w obszarze profilaktyki i terapii zaburzeń zdrowia psychicznego, w tym m. in.: program „Kot w tarapatkach” skierowany do szkół podstawowych - informacja na temat trudności emocjonalnych i terapii, ulotka dotycząca programu „Piaskownica” skierowana do szkół podstawowych, ulotka Specjalistycznej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej „KOT” dotycząca działalności poradni, program „Projekcje filmowe” skierowane do pedagogów krakowskich placówek oświatowych, współorganizacja konferencji pn. „Szkoła na miarę XXI wieku w oczekiwaniu uczniów. Wartość relacji w Edukacji”, wystąpienia na konferencjach podnoszące jakość edukacji i opieki pedagogiczno-psychologicznej w ramach profilaktyki. Specjalistyczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna „KOT” podejmowała działania z zakresu promocji i zapobiegania problemom zdrowia psychicznego poprzez opracowywanie programów zdrowotnych dotyczących profilaktyki w obszarach zdrowia psychicznego adresowanych do dzieci i młodzieży.

Krakowskie samorządowe poradnie psychologiczno - pedagogiczne w roku 2017 szeroko upowszechniały wiedzę na temat zdrowia psychicznego, wpływały na kształtowanie zachowań i stylów życia korzystnych dla zdrowia psychicznego, rozwijały umiejętności radzenia sobie w sytuacjach zagrażających zdrowiu psychicznemu. Rodzice otrzymywali w poradni informacje o możliwości diagnozy i leczenia, o dostępności różnych form psychiatrycznej opieki zdrowotnej i wsparcia innych instytucji współpracujących na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi.

Ponadto poradnie współpracowały z różnymi instytucjami świadczącymi pomoc (klinika psychiatrii, szpitale, przychodnie specjalistyczne) upowszechniając informacje o możliwych formach pomocy i wsparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

VIII. Realizacja przez Gminę Miejską Kraków programów polityki zdrowotnej dotyczących profilaktyki w obszarach zdrowia psychicznego.

1. Na podstawie Uchwały Nr XXXIV/556/15 Rady Miasta Krakowa z dnia 16 grudnia 2015 r. w roku 2016 wdrożono do realizacji Miejski Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2016-2018 stanowiący załącznik do ww. Uchwały. W ramach podjętej uchwały w zakresie zdrowia psychicznego realizowane były następujące programy polityki zdrowotnej:

1) Program pn. *Pomoc w powrocie do zdrowego funkcjonowania psychicznego. Program profilaktyki głębokich, nawracających zaburzeń psychicznych (GZP).*

Osoby zgłaszające się do udziału w tym Programie były najpierw poddane procesowi diagnostycznemu, w którym zastosowano wywiad kliniczny pogłębiony oraz testy: Skalę Depresji Becka i Kwestionariusz Satysfakcji Beneficjenta z Porady Profilaktycznej. Następnie na podstawie diagnozy planowano wdrożenie porad profilaktycznych: sesji edukacyjnych oraz edukacyjnych konsultacji rodzinnych, by umożliwić wprowadzenie proponowanych rozwiązań o charakterze prozdrowotnym przypadku rozpoznania głębszych zaburzeń psychicznych, czy też zaburzeń osobowości, po czym kierowano beneficjentów do leczenia psychiatrycznego w placówkach PZP lub na psychoterapię indywidualną i grupową (w przypadku dysfunkcji osobowości).

W ramach Programu w roku 2017 przeprowadzono 385 skutecznych interwencji profilaktycznych. Z Programu skorzystało 120 beneficjentów. Program realizowały następujące dwa podmioty lecznicze: PRO VITA Centrum Zdrowia Psychicznego i Terapii Uzależnień NZOZ Kraków – Śródmieście – Wojciech Śledziński oraz FALCK Medycyna Sp. z o.o. Koszt realizacji Programu w roku 2017 wynosił 41 913 zł, w tym 1 955 zł w ramach ogłoszonego w 2017 r. konkursu uzupełniającego.

Opis szczegółowy Programu pt. *Pomoc w powrocie do zdrowego funkcjonowania psychicznego: Program profilaktyki głębokich, nawracających zaburzeń psychicznych (GZP)* finansowanego z budżetu Miasta Krakowa stanowi Załącznik do sprawozdania.

2) Program pn. *Program profilaktyki i terapii dzieci z autyzmem.*

Program ukierunkowany był w szczególności na wczesną diagnozę i terapię zaburzeń rozwojowych. Celem Programu było zwiększenie dostępności wczesnej diagnozy dzieci z autyzmem i całościowymi zaburzeniami rozwoju, zapewnienie im odpowiedniej wielospecjalistycznej terapii oraz zapewnienie rodzinom edukacji i fachowego wsparcia. Program adresowany był do dzieci i młodzieży z podejrzeniem lub rozpoznaniem całościowych zaburzeń rozwoju, zwłaszcza dzieci z autyzmem i „zespołem Aspergera”, a obejmował w szczególności: dzieci do 3 roku życia zagrożonych autyzmem dziecięcym oraz dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnym wieku szkolnym, a także młodzież z objawami „zespołu Aspergera”. W roku 2017 z Programu skorzystało 65 pacjentów dotkniętych autyzmem, przy czym z diagnozy skorzystało 34 pacjentów, z zajęć indywidualnych skorzystało 17 pacjentów, z zajęć fizjoterapii 3 pacjentów, z zajęć edukacyjnych 1 pacjent, a z konsultacji z lekarzem specjalistą skorzystało 10 pacjentów. Program realizowany był przez jeden podmiot, tj. EFFATHA Sp. z o.o. w Krakowie. Koszt Programu w roku 2017 wynosił: 69 960 zł.

Opis szczegółowy Programu pt. *Program profilaktyki i terapii dzieci z autyzmem* finansowanego z budżetu Miasta Krakowa stanowi Załącznik do sprawozdania.

3. Podsumowanie ww. programów polityki zdrowotnej w zakresie zdrowia psychicznego skierowanych do wszystkich mieszkańców Krakowa w roku 2017:

Środki finansowe wykorzystane w 2017 r. na realizację programów polityki zdrowotnej w zakresie zdrowia psychicznego wynosiły łącznie: 111 873 zł.

Ponadto w roku 2017 w zakresie zdrowia psychicznego zrealizowane zostały dodatkowe działania w ramach programów polityki zdrowotnej skierowane do mieszkańców dwóch Dzielnic Miasta Krakowa, tj.:

- 1) Dzielnicy II Miasta Krakowa w ramach programu polityki zdrowotnej pn. „Profilaktyka i terapia dzieci z autyzmem dla mieszkańców Dzielnicy II Miasta Krakowa”, z którego w okresie od 4 maja do 29 listopada 2017 r. skorzystało łącznie 30 pacjentów, w tym: 17% pacjentów stanowiły dziewczynki (5 osób), a 83% stanowili chłopcy (25 osób), w wieku od do 16 lat. Średnia wieku wszystkich pacjentów to 10,5 lat. Koszt realizacji ww. Programu w Dzielnicy II Miasta Krakowa w roku 2017 wynosił: 14 450 zł;
- 2) Dzielnicy III Miasta Krakowa w ramach programu polityki zdrowotnej pn. „Profilaktyka i terapia dzieci z autyzmem dla mieszkańców Dzielnicy II Miasta Krakowa”, z którego w okresie od 4 maja do 29 listopada 2017 r. skorzystało łącznie 3 pacjentów, w tym: 33 % pacjentów stanowiły dziewczynki (1 osoba), a 67% stanowili chłopcy (2 osoby), w wieku od 2 do 3,5 lat. Koszt realizacji ww. Programu w Dzielnicy III Miasta Krakowa w roku 2017 wynosił: 3 960,00 zł.

Do istotnych działań Gminy Miejskiej Kraków podejmowanych w roku 2017 w ramach upowszechniania wiedzy na temat zdrowia psychicznego i podnoszenia w tym zakresie świadomości społeczności lokalnej oraz kształtowania zachowań wzmacniających zdrowie psychiczne, a tym samym wpisujących się w ogłoszoną przez WHO roczną kampanię informacyjną realizowaną pod hasłem „*Depresja – porozmawiajmy o niej*” (trwającą od października 2016 r. do października 2017 r.), należy zaliczyć kontynuację rozpowszechniania opracowanego w roku 2016 w Biurze ds. Ochrony Zdrowia Urzędu Miasta Krakowa „*Krakowskiego Informatora o formach pomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzin*”. Publikacja ta zawiera informacje o zdrowiu psychicznym i jego zaburzeniach i formach pomocy dostępnej w Gminie Miejskiej Kraków, z uwzględnieniem dzieci i młodzieży oraz osób starszych. Informator ten w roku 2017 nadal udostępniany był również w wersji elektronicznej w Biuletynie Informacji Publicznej Miasta Krakowa w zakładce: „Zdrowie” – Programy zdrowotne Gminy Miejskiej Kraków – Miejskie Programy Polityki Zdrowotnej na lata 2016-2018, pod następującym adresem: http://www.bip.krakow.pl/?dok_id=73784

W związku z trwającą edycją *Miejskiego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2016-2018*, w roku 2017 działała Krakowska Rada Zdrowia Psychicznego powołana na lata 2016-2018 Zarządzeniem Nr 820/2016 Prezydenta Miasta Krakowa z dnia 7 kwietnia 2016 r. (z późn. zm.). Zgodnie z § 2. 1 ww. Zarządzenia do zadań Rady w roku 2017 należały:

- 1) systematyczna aktualizacja informacji o potrzebach i uwarunkowaniach zdrowotnych mieszkańców Krakowa w zakresie zdrowia psychicznego;
- 2) koordynacja działań w zakresie promocji zdrowia psychicznego i zapobiegania zaburzeniom psychicznym;
- 3) koordynacja działań w zakresie wczesnej profilaktyki, wykrywania i wczesnego leczenia zaburzeń psychicznych swoistych dla okresu dzieciństwa i dorastania oraz wczesnych form innych zaburzeń psychicznych i zachowania;
- 4) koordynacja zadań związanych z realizacją polityki zdrowotnej Gminy Miejskiej Kraków w zakresie zdrowia psychicznego, w tym:
 - a) koordynacja realizacji Miejskiego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2016-2018;
 - b) nadzór nad standardami postępowania dla jednostek realizujących programy polityki zdrowotnej w obszarze zdrowia psychicznego;
 - c) przedstawienie Prezydentowi Miasta Krakowa rocznych sprawozdań z realizacji Miejskiego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2016-2018.

W ramach projektowanych w roku 2017 w obszarze zdrowia psychicznego działań Krakowskiej Rady Zdrowia Psychicznego powołanej na lata 2016-2018 Zarządzeniem Prezydenta Miasta Krakowa, zorganizowane zostały cztery posiedzenia tej Rady, w tym jedno w całości poświęcone było problematyce samobójstw. Natomiast w związku z zakończeniem ww. rocznej kampanii pn. „Depresja – porozmawiajmy o niej”, posiedzenie Krakowskiej Rady Zdrowia Psychicznego zorganizowane w dniu 26 października 2017 r. poświęcone zostało w całości problematyce depresji i uwzględniało następujące zagadnienia:

- 1) „Zaburzenia depresyjne w okresie rozwojowym” – dr hab. n. med. Maciej Pilecki – Konsultant Wojewódzki w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży.
- 2) „Uporczywa depresja – rola rodziny w jej przebiegu” – mgr Martyna Chwał-Błasińska - Zakład Terapii Rodzin i Psychosomatyki Katedry Psychiatrii Collegium Medicum Uniwersytetu Jagiellońskiego.
- 3) „Informacje na podstawie doświadczeń zawodowych w kontakcie z pacjentami z zaburzeniami psychicznymi i pacjentem depresyjnym” – Małgorzata Koziel i Grzegorz Saj - Rzecznicy Praw Pacjenta Szpitala Psychiatrycznego, Biuro Rzecznika Praw Pacjenta.

W roku 2017 w ramach współpracy Biura Ochrony ds. Ochrony Zdrowia UMK z Przewodniczącym Krakowskiej Rady Zdrowia Psychicznego opracowany został artykuł do dwutygodnika miejskiego KRAKÓW.PL, zawierający wywiad z Przewodniczącym Rady pt. „Radzimy sobie z depresją”, który ukazał się w Nr 18 z dnia 8 listopada 2017 r. i dotyczył działalności Krakowskiej Rady Zdrowia Psychicznego oraz leczenia depresji” (str. 14). Bezpłatny egzemplarz dwutygodnika miejskiego KRAKÓW.PL z tym artykułem został rozdany wszystkim członkom Rady podczas posiedzenia zrealizowanego w dniu 14 grudnia 2017 r.

Podczas ostatniego posiedzenia Krakowskiej Rady Zdrowia Psychicznego została uzgodniona także propozycja sformułowania postulatu dot. terapii rodzinnej w celu wystąpienia do Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji. Projekt wniosku w tej sprawie opracowany przez Przewodniczącą Rady we współpracy z Biurem ds. Ochrony Zdrowia UMK został przedstawiony Radzie do zaopiniowania na posiedzeniu organizowanym w marcu 2018 r., a następnie przekazany Prezydentowi Miasta Krakowa do akceptacji. Stanowisko Krakowskiej Rady Zdrowia Psychicznego zostało przesłane do Prezesa ww. Agencji jako załącznik do pisma Prezydenta Miasta Krakowa z dnia 19 kwietnia 2018 r. (BZ-02.8030.3.5.2018.KTW).

Różnorodne formy działań w obszarze zdrowia psychicznego opisane w niniejszym sprawozdaniu wskazują, iż w Gminie Miejskiej Kraków zdrowie psychiczne stanowiło istotny element działań profilaktyki zdrowotnej. Z uwagi na poziom rozwoju zasobów opieki psychiatrycznej i pomocy społecznej oraz potrzebę spojrzenia w sposób integralny na problemy zdrowotne i społeczne, widoczne jest stałe dążenie do udoskonalania modelu lokalnego systemu działań w zakresie ochrony zdrowia psychicznego.

IX. Podsumowanie realizacji w roku 2017 Miejskiego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2016-2018:

- 1) Liczba osób hospitalizowanych:
2013 rok - 8 774 osób,
2014 rok - 8 065 osób,
2015 rok - 8 218 osób,
2016 rok - 7 764 osób,
2017 rok - 7 965 osób.
- 2) Liczba osób leczonych z powodu zaburzeń psychicznych:
2013 rok - 76 913 osób,
2014 rok - 74 448 osób,
2015 rok - 73 821osób,
2016 rok - 75 721 osób,
2017 rok - 78 872 osoby.
- 3) Liczba osób z zaburzeniami psychicznymi korzystających Domu Pomocy Społecznej:
2013 rok - 942 osoby,
2014 rok - 952 osoby,
2015 rok - 990 osób,
2016 rok - 1 025 osób,
2017 rok - 1 072 osoby.
- 4) Liczba uczestników biorących udział w warsztatach terapii zajęciowej MOPS:
2013 rok - 615 osób,
2014 rok - 609 osób,
2015 rok - 614 osób,
2016 rok - 650 osób,
2017 rok - 632 osoby.
- 5) Liczba osób, które skorzystały z Programu Profilaktyki Głębokich, Nawracających Zaburzeń Psychiczych (GZP):
2013 rok - 38 osób,
2014 rok - 132 osoby,
2015 rok - 179 osób,
2016 rok - 169 osób,
2017 rok - 120 osób.
- 6) Liczba świadczeń udzielonych w ramach Programu Profilaktyki Głębokich, Nawracających Zaburzeń Psychiczych (GZP):
2013 rok - 80 porad,
2014 rok - 165 porad,
2015 rok - 212 porad
2016 rok - 385 porad,
2017 rok - 385 porad.